

educational process are revealed.

Key words: *moral and aesthetic education, pupils, education.*

УДК 352.07

Галунець Н. І.

старший викладач кафедри публічного управління
та адміністрування і міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет
Миколаїв, Україна
galunetsni@gmail.com

Місцевий економічний розвиток територіальних громад Південного регіону

Розглянуто сутність місцевого економічного розвитку територіальних громад. Надано різновид та охарактеризовано інструменти місцевого економічного розвитку. Проаналізовано практичне застосування місцевого економічного розвитку територіальних громад на прикладі Південного регіону.

Ключові слова: *територіальна громада, економічний розвиток, місцевий економічний розвиток, інструменти.*

На тлі децентралізації, регіоналізації і диверсифікації територіальні громади стали основою фундаменту, на якому базуються ресурсні потоки, закладаються основи таких базових процесів як поділ праці, кооперація, утворюються зв'язки та взаємозалежності різних економічних процесів.

Місцевий економічний розвиток (далі МЕР) – це процес, основним завданням якого є максимальне використання людських і природних ресурсів місцевості для створення потрібної кількості робочих місць та забезпечення належного рівня добробуту в цій місцевості [1]. Як свідчить, світова практика місцевий економічний розвиток – це комплекс інтегрованих заходів, спрямованих на створення чи вдосконалення системи соціально-економічних зв'язків для забезпечення сталого розвитку економіки певної території [1]. Такі дії можуть бути спрямовані на розвиток бізнесу, допомогу виробничим компаніям чи сприяння розвитку трудових ресурсів. Влада кожної територіальної громади це така собі

інституція місцевого економічного розвитку, яка розробляє стратегію розвитку, що відповідає баченню майбутнього територіальної громади.

Варто відмітити, що важливою запорукою добробуту громади є її економічний розвиток, який забезпечує належну зайнятість працездатного населення, зростання надходжень перш за все до місцевого бюджету і відповідний благоустрій громади, розвиток її інфраструктури та системи послуг. Влада територіальних громад, в такому випадку, повинна бути зацікавлена у зростанні добробуту громадян шляхом забезпечення умов економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності, що є основою для збільшення реальних доходів населення та розвитку її економічних суб'єктів.

Визначальною особливістю запровадження МЕР є те, що економічний розвиток територіальних громад відбувається завдяки заохоченню підприємницької ініціативи, ефективному використанню місцевих ресурсів, створенню нових робочих місць, розширенню податкової бази місцевих бюджетів тощо. Поряд з цим, варто враховувати, що індикатором МЕР є зростання добробуту населення територіальної громади та найповніше задоволення його потреб.

Місцевий економічний розвиток територіальних громад відбувається за допомогою використання такого різновиду інструментів:

За типом бізнесової діяльності: □

- підтримка діючого бізнесу — інструменти, що допомагають покращувати якість робочих місць і підвищувати інноваційність бізнесу; □

- сприяння розвитку підприємництва — інструменти, що створюють сприятливі умови для започаткування нового бізнесу, збільшення кількості підприємців і компаній;

- залучення нового бізнесу та інвестицій — інструменти, що створюють сприятливі економічні та інфраструктурні умови для залучення нового бізнесу на територію та інвестицій для компаній.

За чинниками ведення бізнесу: □

- розвиток людського капіталу — інструменти, націлені на підвищення рівня компетентності працівників, розвиток їхніх навичок і зменшення міграції робочої сили;

- привабливість території — інструменти для підвищення якості інфраструктури та громадських просторів, а також збереження довкілля; □

- доступ до фінансування — інструменти, що полегшують доступ діючого бізнесу до фінансових ресурсів, наявних на ринку.

Основою для вибору інструментів МЕР можуть бути: стратегія розвитку громади, дані економічного профілю, опитування представників бізнесу тощо. За результатами обговорення визначаються інструменти МЕР, які можуть бути використані для активізації місцевої економіки.

В Південному регіоні тільки дві області впроваджують місцевий економічний розвиток, зокрема за допомогою інструментів МЕР в Херсонській області відбувається реалізація проєктів в 10 територіальних громадах, в Миколаївській в одинадцяти. За цілями впровадження проєкти реалізуються наступним чином:

➤ підтримка діючого бізнесу:

- в Херсонській області реалізується в 6 територіальних громадах таких як: Асканія-Нова, Музиківська, Кочубеївська, Великокопанівська, Новорайська, Станіславська; в Миколаївській області в 8 територіальних громадах, зокрема: Баштанська, Мостівська, Бузька, Прибужанівська, Доманівська, Кам'яномостівська, Вознесенська, Арбузинська.

➤ сприяння розвитку підприємництва:

- Херсонська область реалізує проєкти в територіальних громадах Чаплинська, Високопільська та Тавричанська; Миколаївська область - Галицинівська та Шевченківська територіальні громади.

➤ розвиток людського капіталу реалізується тільки в Присиваській територіальній громаді Херсонської області.

➤ залучення нового бізнесу та інвестицій реалізується в одній територіальній громаді Миколаївської області, а саме в Олександрівській [2].

Отже, місцевий економічний розвиток територіальних громад стає прагматичним і потужним інструментом здатним суттєво посприяти розв'язанню місцевих проблем Південного регіону. Запровадження МЕР територіальних громад, як мінімум, прокладає шлях до вдосконалення взаємодії між діловими колами, урядом, найманими працівниками та населенням громади. Його належна

реалізація дає можливість з'ясувати конкурентні переваги, визначити напрямки потенційної співпраці, розробити новаторські ідеї та сформувані стратегії, покликані забезпечити якомога кращу реалізацію місцевих пріоритетів територіальних громад Південного регіону.

Джерела та література

1. Блейклі Е. Дж. Планування місцевого економічного розвитку: теорія і практика / пер. з англ. А. Кам'янець ; 2-е вид. Львів : Літопис, 2002. 414 с.

2. Посібник для місцевої влади та бізнесу «Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: корисні поради та кращі практики» розроблено в межах Програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (Програма USAID DOBRE). 24 с.

Galunets N. I.

senior lecturer at the Department of public administration

and administration and international economics,

Mykolayiv National Agrarian University

Mykolaiv, Ukraine

galunetsni@gmail.com

Local economic development of the territorial communities of the Southern region

The essence of local economic development of territorial communities is considered. The variety and instruments of local economic development are given and characterized. The practical application of local economic development of territorial communities on the example of the Southern region is analyzed.

Key words: *territorial community, economic development, local economic development, tools.*